

Analyzing China's National Power Strategy Through Regional and International Institutions

Farzad Rostami^۱

Maryam Azadbakht^۲

(Received: 03/04/2024 - Accepted: 06/06/2024)

DOI: 10.22034/dpiq.2025.492957.1015

Extended Abstract

Problem Statement

Since the beginning of the twentieth century, institution-building has increasingly been recognized as a vital means of addressing international challenges. The formation of the League of Nations marked an early manifestation of this realization. Although the League ultimately failed and World War II broke out, these setbacks did not extinguish the ideal of international organization. On the contrary, they laid the

^۱ Associate Professor, Department of Political Sciences & International Relations, Razi University, Kermanshah, Iran (F.rostami@razi.ac.ir)-
Corresponding Author

Orcid Code: <https://orcid.org/0000-0002-1543-9409>

^۲ M.A., Department of Political Sciences & International Relations, Razi University, Kermanshah, Iran (M.azadbakht@stu.razi.ac.ir)

Orcid Code: https://orcid.org/0009_0004_6913_176X

groundwork for the emergence of stronger and more ambitious international institutions. Gradually, more states came to view the creation of international mechanisms to manage shared interests as both practical and beneficial. In its trajectory of development and rise, China has not only shown consistent interest in participating in international organizations but has approached them with a calculated and strategic mindset. As part of its broader foreign policy, China has pursued de-escalation and engagement to expand its national power, particularly through the use of soft power tools. This research seeks to explore the role of international institutions in China's national power strategy. The central hypothesis posits that China, to enhance its economic influence and counterbalance American unilateralism, has embraced both the normalization of existing institutions and the creation of new ones. These institutions—whether inherited or initiated by China—are believed to contribute significantly to the expansion of China's national power and its strengthening international position.

Research background

Terry Flew (2016) examined China's national power through the lens of international media, arguing that soft power has played an increasingly influential role in recent years. According to Flew, China has strategically leveraged soft power to support the global expansion of China Central Television (CCTV) and the growth of its entertainment media industry. He asserts that China is a key site for the application

of soft power, which it employs to advance its international objectives.

Similarly, Rosalie L. Tung (2016), in her article "Opportunities and Challenges Facing China's New Normal," explored the dynamics of China's evolving economic landscape and its implications for multinational corporations and foreign investment. She identifies regional economic integration, substantial financial reserves for development, and other factors as major opportunities for China. At the same time, she highlights serious challenges, including an aging population, corruption, and rising income inequality. Tung predicts that by 2030, China may surpass Japan to become the second-largest capital market in the world.

Research objective

The purpose of this study is to examine the role of international institutions within China's national power strategy. As China emerges as one of the most significant rising powers—often characterized as a "revisionist" actor dissatisfied with the current international distribution of power and possessing both the capability and the ambition to reshape the existing order and construct a new one—it becomes essential to analyze how it engages with international institutions as part of this broader strategic objective.

Research Method

This study employs the theoretical framework of soft power to examine the role of regional and international institutions in China's national power strategy. Given that the analysis of the collected data is grounded in this theoretical approach, the research adopts a descriptive-analytical methodology.

Report of Research Findings

China's contemporary foreign policy regards international organizations as a new source of power in the global arena—platforms through which it can pursue and secure its national interests. From Beijing's perspective, such institutions help minimize conflicts between states, as they are products of intersubjective understanding and contribute to the convergence of expectations among actors within specific regions or issue areas. China seeks to shape a new international environment that aligns more closely with its strategic preferences. To achieve this, Beijing has adopted a dual-track approach: on the one hand, by creating new institutions, and on the other, by actively participating in existing international organizations such as the World Bank, the World Trade Organization (WTO), and the International Monetary Fund (IMF). This aspiration to enhance China's global standing has led to the integration of regional institution-building into its foreign policy agenda. These institutions and initiatives serve as tools to advance China's political, economic, and cultural interests; increase its influence among member states; bolster its regional leadership; and potentially position China as a

137 Analyzing China's National Power Strategy ...

global leader. Moreover, they may empower Beijing to promote reform within existing multilateral institutions. International institutions are thus seen as critical mechanisms for integrating Chinese society with the broader international community. From this perspective, China's growing involvement in diverse institutional frameworks facilitates its alignment and coordination with global norms and systems. For Chinese leaders—particularly Deng Xiaoping and his successors—active participation in international organizations has been a central component of the country's development trajectory and a means of reshaping its role in the international order.

Conclusion

Since the 1970s, China has been on a sustained path of economic growth and development. By pursuing policies of desensitization, de-escalation, and opening up to the world, Beijing has aimed to promote multilateralism and forge alliances and partnerships with other countries to soften global perceptions of China. In this context, it has actively sought various means of enhancing its national power through the strategic use of soft power, diplomacy, and bargaining. Institution-building and institutionalization have played a key role in this strategy, enabling China to access global financial and technological resources to support the development of its

economy. Consequently, China's foreign policy views international institutions as a new and important source of power—mechanisms that can advance national interests, elevate China's international standing, confer legitimacy, and expand its global influence.

Keywords: Soft power, International institutions, Chinese national power, De-escalation foreign policy, Chinese de-escalation.

How to Cite: Rostami, F. and Azadbakht, M. (2024). Analyzing China's National Power Strategy through Regional and International Institutions. *Diplomatic Interactions*, 2(7), 133 - 182. doi: 10.22034/dpiq.2025.492957.1015

تحلیل راهبرد قدرت ملی چین در پرتو نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی

فرزاد رستمی^۱

مریم آزادبخت^۲

(تاریخ دریافت: ۱۴۰۳/۰۱/۱۵ - تاریخ تصویب: ۱۴۰۳/۰۳/۱۷)

DOI: 10.22034/dpiq.2025.492957.1015

چکیده

با آغاز قرن بیستم، ضرورت پذیرش نهادهای مختلف گسترش یافت و این نهادها خود، در جهت ارتقای صلح و همکاری بین کشورها و افزایش قدرت ملی کشورها گام برمی‌دارند و کشورها نیز برای تعامل با نظام بین‌الملل به مشارکت در این نهادها نیازمندند. چین هم مانند سایر کشورها، در خصوص نهادها در دو بعد منطقه‌ای و بین‌المللی به دنبال بهره‌گیری از ظرفیت‌های موجود برای ارتقاء قدرت ملی خود بوده است. در این راستا، راه میانه‌ای از سوی چین دنبال شده است؛ از یک طرف چین در پی نهادسازی بوده و از طرف دیگر همچنان به نهادپذیری و مشارکت فعال در آنها روی آورده است و یکی از معماهای رفتار نهادی چین راهبردی متفاوت در قبال نهادهای مختلف بوده است. یافته‌های پژوهش نشان‌دهنده این موضوع است که نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی افزایش قدرت ملی و تقویت حوزه نفوذ چین را در حوزه نرم افزاری به دنبال داشته است. مقاله حاضر قصد پاسخگویی به این سوال را دارد که نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی چه جایگاهی در راهبرد قدرت ملی چین دارند؟ برای پاسخگویی به این سوال، فرضیه‌ی مطرح شده به این صورت است؛ پذیرش نهادهای موجود منطقه‌ای و بین‌المللی و مشارکت در این نهادها، توسط چین، ارتقاء قدرت ملی، تقویت جایگاه بین‌المللی این کشور و مقابله با یکجانبه‌گرایی آمریکا را در پی داشته است. با توجه به جمع‌آوری اطلاعات و داده‌ها در راستای چارچوب نظری پژوهش، روش تحقیق این مقاله توصیفی-تحلیلی می‌باشد.

واژگان کلیدی: قدرت نرم، نهادهای بین‌المللی، قدرت ملی چین، سیاست خارجی تنش‌زدا،

تنش‌زدایی چین

۱. دانشیار علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران (F.rostami@razi.ac.ir)

نویسنده مسئول

Orcid Code: <https://orcid.org/0000-0002-1543-9409>

۲. دانشجوی کارشناسی ارشد علوم سیاسی و روابط بین‌الملل دانشگاه رازی، کرمانشاه، ایران

(M.azadbakht@stu.razi.ac.ir)

Orcid Code: https://orcid.org/0009_0004_6913_176X

مقدمه

با آغاز قرن بیستم، ضرورت پذیرش نهادهای مختلف گسترش یافت. با تحولات ساختاری نظام بین‌الملل بعد از جنگ‌های مختلف و شکل‌گیری نظریه‌های متعدد توجه به شکل‌گیری نهادهای گوناگون در حوزه‌های مختلف بیشتر شد و بعد از تشکیل جامعه ملل، زمینه مناسب برای توسعه سازمان‌های بین‌المللی با اهداف والاتر و امیدی بیشتر شد. پس از این زمان تشکیل سازمان‌های بین‌المللی دولتی و غیردولتی، منطقه‌ای یا جهانی با موضوعات مختلف شکل گرفت و روز به روز کشورهای جهان بیشتر به این نتیجه رسیدند که ایجاد مکانیسم‌های بین‌المللی متفاوت برای نیل به منافع عمومی آن‌ها عملاً بسیار سودمند است و این نهادها خود، در جهت ارتقای صلح و همکاری بین کشورها و افزایش قدرت ملی کشورها گام برمی‌دارند و کشورها نیز برای تعامل با نظام بین‌الملل بی‌شک به مشارکت در این نهادها نیازمندند و در نظام بین‌الملل امروز به کارگیری قدرت نرم و نهادهای بین‌المللی از ابزارهای تأمین‌کننده اهداف ملی کشورها تمام سطوح و محکم‌کننده نفوذ و افزایش اقتدار کشورها محسوب می‌شوند.

قدرت‌های بزرگ هم برای تأثیر در نظم بین‌الملل از این نهادها غافل نمانده‌اند، و به ایجاد مکانیسم‌های مختلف در حوزه‌های اقتصادی، سیاسی، فرهنگی و... برای همکاری‌های اقتصادی، سیاسی، اجتماعی و... روی آوردند. چین هم در راستای قدرت نرم‌افزاری خود و فاصله گرفتن

از قدرت سخت آرام آرام به استقبال نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی رفت و برای پیش برد رشد، توسعه و خیزش خود نه تنها نگرانی مهمی از عضویت و نقش آفرینی در نهادهای بین‌المللی نداشته؛ بلکه با اتخاذ راهبرد منطقی از ورود به این نهادها استقبال نموده است، بعد از مائو بخش مهمی از بسترهای توسعه چین در دهه ۷۰ شکل گرفت که با اتخاذ سیاست خارجی تنش‌زدا از طریق قدرت نرم و نهادهای مختلف منطقه‌ای و بین‌المللی به دنبال پیشبرد منافع امن توسعه‌ای خود با استفاده از تأکید بر عوامل غیرامنیتی بوده است، و یکی از عرصه‌هایی که به شدت مورد توجه سیاستمداران چینی است ایفای نقش پررنگ‌تر در نهادهای بین‌المللی است؛ زیرا وجود این نهادها و همکاری چین با آنها در حوزه‌های مختلف پیشبرد اهداف چین را در پی دارد و اهمیت این نهادها برای چین تا جایی است که چین خود افزون بر پذیرش و مشارکت در سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی مانند سازمان ملل، بانک جهانی، سازمان تجارت جهانی، صندوق بین‌المللی پول و... اقدام به ایجاد نهادهای دیگر از جمله شانگهای، بریکس، بانک زیرساخت سرمایه‌گذاری آسیا، بانک توسعه جدید و... نیز کرده است.

مسئله پژوهش، بررسی جایگاه نهادهای بین‌المللی در راهبرد قدرت ملی چین است. مقاله حاضر از آنجا ضرورت می‌یابد که بررسی سیاست خارجی چین نشان می‌دهد، چین تنها به لحاظ قدرت اقتصادی رشد نکرده است؛ بلکه قدرت آن در همه زمینه‌ها در حال افزایش است و

امروز دومین قدرت اقتصادی جهان و مهم‌ترین قدرت در حال ظهور و یکی از قدرت‌های ناراضی از توزیع قدرت بین‌المللی است که توانایی و تمایل تغییر در نظم موجود بین‌الملل و بر ساختن نظم جدید را دارد. در این نوشته با کمک چارچوب نظری قدرت نرم در پی توضیح نحوه تعامل چین با نهادهای بین‌المللی و چرایی تمایل این کشور به نهادهای بین‌المللی و نهادسازی منطقه‌ای هستیم که بر این مبنا که داده‌های جمع‌آوری شده بر اساس چارچوب نظری قدرت نرم تجزیه و تحلیل شده و روش پژوهش توصیفی-تحلیلی است. همچنین این پژوهش به دنبال تبیین چگونگی ظهور چین، سابقه عضویت چین در نهادهای بین‌المللی، دلیل عضویت چین در این نهادها و دلیل ایجاد نهادها و... است که در ادامه مورد بررسی قرار می‌گیرند.

پیشینه پژوهش

در ارتباط با جایگاه قدرت نرم در سیاست خارجی چین، الوند و عسگرخانی (۱۳۹۳) در مقاله‌ای تحت عنوان «کارویژه‌های قدرت نرم در سیاست خارجی چین» به بررسی منابع و ابزارهای قدرت نرم چین پرداخته‌اند و معتقدند؛ فرهنگ، ارزش‌های سیاسی و سیاست خارجی از منابع قدرت نرم چین بشمار می‌آیند.

نریمانی، اخوان کاظمی و صادقی (۱۳۹۷) در مقاله‌ای تحت عنوان «تحلیلی بر راهبردها و ابزارهای تحکیم و گسترش قدرت نرم چین» به بررسی قدرت نرم چین و ابعاد آن پرداخته‌اند و بر اهمیت فرهنگ

کنفوسیوس این کشور تأکید می‌ورزند و معتقدند چین با به کارگیری ابزارهای مختلف فرهنگی، اقتصادی، سیاسی و... توانسته است نفوذ خوبی را در سطح جهانی کسب کند. در ارتباط با نقش نهادها در قدرت ملی چین و به کارگیری این نهادها، شامیری شگفتی و فرهادی (۱۴۰۰) در مقاله‌ای تحت عنوان «رویکرد چین به نهادهای بین‌المللی» به بررسی این موضوع پرداخته‌اند که دلیل مشارکت چین در نهادهای بین‌المللی چیست؟ و چرا چین به خلق نهادهای جدید اقدام کرده است؟ آن‌ها معتقدند چین به دنبال تغییر نظام موجود بین‌المللی است؛ زیرا از این نظم موجود ناراضی است پس با ایجاد و مشارکت در این نهادها به دنبال تحقق این مهم است.

دهشیری و بهرامی (۱۳۹۴) در مقاله «نگاه استراتژیک چین به بریکس» به بررسی نگاه چین به بریکس پرداخته و معتقدند؛ چین با استفاده از نهادهای سیاسی، اقتصادی و... مانند بریکس به دنبال افزایش سهم قدرت جهانی خود بوده است تا ساختار جهان را به سمت سیستم چندجانبه تغییر دهد.

جیم اونیل (۲۰۰۱) در مقاله‌ای تحت عنوان «ساختن کشورهای بریکس اقتصاد جهان بهتر»، معتقد است که در سال‌های ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ چشم‌انداز سالم‌تری در برخی از اقتصادهای بازارهای نوظهور بزرگ‌تر در مقایسه با G7 نشان می‌دهد و معتقد است که برزیل، روسیه، هند و چین هرکدام دوباره بیش از G7 رشد خواهند کرد و درحالی که بعید

است به واگرایی چشم‌انداز نسبی ۲۰۰۱ و ۲۰۰۲ در دهه آینده حفظ شود به نظر می‌رسد محیط سالم‌تری برای کشورهای بریکس بماند و در نتیجه سهم آن‌ها از تولید ناخالص جهانی افزایش یابد.

با توجه به اینکه هیچ یک از این مقالات به نقش نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی در قدرت ملی چین پرداخته‌اند، مقاله حاضر به بررسی این موضوع می‌پردازد که نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی چه جایگاهی در قدرت ملی چین دارند و نوآوری تحقیق هم به همین دلیل است.

چارچوب نظری؛ قدرت نرم

قدرت ملی دارای ابعادی است مانند قدرت سخت و قدرت نرم که هر کدام از این موارد خود دربرگیرنده مؤلفه‌هایی هستند همین‌طور که گفته شد یکی از ابعاد قدرت ملی قدرت نرم است که در سال‌های اخیر بسیار تأثیرگذار بوده است، هم به عنوان مفهومی برای آگاهی از ابعاد فرهنگی روابط بین‌الملل و هم به عنوان راهنمای عملی برای سرمایه‌گذاری و یکی از مکان‌هایی که بیشترین تأثیر را در آن داشته است چین بوده است (Nye, 2016: 1).

نخستین بار جوزف نای، در سال ۱۹۹۰ در مقاله‌ای در نشریه «آتلانتیک»، مفهوم «قدرت نرم» را به شکل تئوری مطرح نمود. در آثار متعدد بعدی به تفصیل آن را مورد بررسی قرار داد. از دید نای، قدرت نرم توانایی جذب کردن است که اغلب به رضایت منجر می‌گردد (Nye, 2002: 5). اساس قدرت نرم در ارزش‌ها، فرهنگ و

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۴۵

نحوه رفتار با هر کشور در سطح ملی، منطقه‌ای و یا بین‌المللی و در ایجاد حس مشروعیت برای اهداف بین‌المللی یک کشور نهاده شده است (Kelly, 2002: 27). قدرت نرم یعنی توانایی شکل دادن به ترجیحات دیگران بدون استفاده از زور، اجبار یا خشونت است (Nye, 2008: 95). برای ایجاد قدرت نرم سه مؤلفه برنامه‌سازی، جذب و اقناع مورد نیاز است (نای، ۱۳۹۲: ۱۴۷).

به نظر نای، قدرت نرم در یک کشور می‌تواند از سه منبع اصلی «فرهنگ»، «ارزش» و «سیاست‌های داخلی و خارجی» پدید آید: در نظر نای، فرهنگ عبارت است از دسته‌ای از ارزش‌ها و رفتارها که به یک جامعه معنا می‌دهد (نای، ۱۳۸۷: ۵۲). از ابزار فرهنگ در قدرت نرم، در راستای ترویج زبان و ادبیات، ارائه تصویر مطلوب از خود، استفاده مناسب از اطلاعات و فرهنگ در راستای اهداف دیپلماتیک، طراحی اتخاذ استراتژی‌ها و سیاست‌های مورد قبول، از بین بردن ذهنیت‌های تاریخی منفی، و... (مایلی، مطیعی، ۱۳۹۵: ۶). در نگاه اولیه مبتنی بر قدرت نرم به موضوع سیاست خارجی، دیپلماسی به عنوان کلیدی‌ترین ابزار اعمال سیاست خارجی شناخته شده است (سجادپور، مهدی زاده، ۱۳۹۱: ۸۵). ارزش‌های سیاسی یک کشور می‌توانند منابع جذب و قدرتمندی یک کشور باشند. فی الواقع دولت‌ها با نفوذ دادن ارزش‌های در دیگر کشورها می‌توانند باعث جاذبه و یا دافعه خود شوند (مایلی، مطیعی، ۱۳۹۵: ۴) و یکی از ابزارهای که در جهت رسیدن به قدرت ملی

از راه قدرت نرم مورد استفاده قرار می‌گیرد، مشارکت در نهادهای بین‌المللی و منطقه‌ای و همچنین ایجاد نهادهای مختلف در جهت رسیدن به اهداف ملی کشورها است.

چین هم در حال حاضر به این نتیجه رسیده است که در تمایل خود برای رسیدن به یک قدرت برجسته جهانی باید عموم مردم به عنوان بخشی از سیاست خارجی و اقتصادی‌اش درگیر شوند. در این راستا، ظهور قدرت جدید، علاوه بر عوامل سخت‌افزاری، نیازمند عوامل نرم‌افزاری نیز هست، زیرا بدون قدرت نرم حفظ وضعیت بین‌المللی مساعد امکان‌پذیر نیست و بسیاری از قدرت‌ها در جهان از توسعه چین جلوگیری می‌کند. این امر کمک می‌کند تا چین منافع ملی خود را از طریق اعمال قدرت نرم، تحت پوشش روابط دوستانه با دولت‌های در حال توسعه دنبال نماید. این رویکرد یک تحول عمیق در طول نیم‌قرن گذشته از جنگ و انقلاب تحت حاکمیت مائو تا عصر صلح و توسعه بوده است (برازجانی، اصغری ثانی، پوردست، ۱۳۹۵: ۲۱). در ادامه مؤلفه‌های قدرت نرم چین مورد بررسی قرار خواهد گرفت.

خیزش قدرت چین؛ تحلیل مبانی سیاست خارجی متحول

چین سریع‌ترین رشد اقتصادی را تجربه کرده است این کشور به طور مؤثر از عقب‌مانده‌ترین کشورهای جهان که در پایان انقلاب فرهنگی پرفرازونشیب سال ۱۹۶۶ در آستانه فروپاشی قرار داشت به قدرت اقتصادی امروز تبدیل شده است (L.Tung, 2016: 1). با پایان جنگ

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۴۷

سرد، اوضاع امنیتی چین متأثر از تحولات مهمی نظیر؛ تک قطبی شدن جهان، وقوع جنبش‌های قومی و مذهبی، افزایش آگاهی و رشد آمال مردم و جهانی شدن بود و فاز جدیدی در سیاست خارجی به وجود آمد با رشد شاخص‌های قدرت ملی و ارتقای جایگاه چین به عنوان یک قدرت جهانی، رهبران این کشور تلاش کرده‌اند تصویری معتدل، صلح‌جو، مسئولیت‌پذیر و مقاوم از کشورشان ارائه دهند (قبرلو، ۱۳۹۲: ۱۲-۱۳).

دنگ شیائوپینگ رهبر چین، از اواخر دهه ۱۹۷۰ در روابط خارجی مقابله با نظم جهانی و ستیز با غرب و امپریالیسم را که از الزامات ایدئولوژی انقلابی بود را کنار نهاد و تمرکز خود را بر توسعه اقتصادی و الزامات آن قرار داد. بیجینگ تلاش نمود نقش متغیرهای اقتصادی را در سیاست خارجی چین به جای ایدئولوژی تجدیدنظرطلب انقلابی را برجسته کند و الزامات توسعه اقتصادی را در سطح داخلی، منطقه‌ای و بین‌المللی برای رسیدن به توسعه اقتصادی فراهم کند. این کشور با خروج از انزوای تلاش کرد برای کمک به هدف کلان خود، یعنی توسعه اقتصادی از ظرفیت‌های منطقه‌ای و بین‌المللی استفاده کند تا بتواند سرمایه و فناوری لازم را برای توسعه اقتصادی و نوسازی خود فراهم آورد و در سطح منطقه نیز سعی نمود برای پیشبرد منافع اقتصادی خود به مشارکت در سازوکارهای منطقه روی آورد و تنش‌ها با همسایگان را کاهش دهد (ارغوانی پیرسلامی، علی پور، ۱۴۰۰: ۳).

از نیمه دوم دهه ۱۹۹۰، تغییر مهمی رخ داد و آن اینکه که چین خواستار تبدیل شدن به یک قدرت پیشرفته، لکن مسئول و متعهد دارای حس مسئولیت نسبت به قواعد و هنجارهای جهانی بود و از طریق ایفای نقش میانجی در بحران‌های شبه جزیره کره برای مهار بحران، هماهنگی و همکاری در ایجاد شانگهای ۵ و سازمان همکاری شانگهای، همکاری در مهار بحران مالی آسیای جنوب شرقی و توسعه همکاری با آ.سه.آن، به ایفای نقش فعال در حفاظت از صلح و ثبات در مناطق پیرامونی پرداخت. همین‌طور هماهنگ‌تر شدن چین در سطح جهانی با سازمان‌های جهانی تحت تسلط ایالات متحده، حمایت از رژیم «منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای»^۱ تصمیم امضای «پیمان منع جامع و افزایش آزمایش‌های هسته‌ای»^۲ و تصمیم به محکومیت آزمایش‌های هسته‌ای کشورهای مانند پاکستان، توسط این کشور نمونه‌هایی از مسئولیت‌پذیری نوین چین را نشان می‌دهد و دیپلماسی چین بعداً هم دنبال شد؛ با سازوکارهای جدیدتری مانند همکاری در جنگ با تروریسم و مهار بحران مالی جهانی. اخیراً رشد شاخص‌های قدرت ملی چین، نمایان تر شده است؛ مانند مقاوم شدن اقتصاد چین در جریان بحران مالی جهان در سال ۲۰۰۸.

تجربه چشمگیرترین رشد در میان قدرت‌های بزرگ در دو دهه گذشته و همچنین رشد اقتصادی منجر به تقویت نفوذ سیاسی جهانی آن

^۱ Treaty on the prohibition of Nuclear weapons
^۲ theaty Non _proliferation of Nuclear weapons.

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۴۹

شده است. اما، چین قصد ندارد خود را تهدید بزرگی برای دیگر کشورها مخصوصاً آمریکا نشان دهد، پس خیزش آرام و بی سروصدایی را برنامه ریزی کرده است. رهبران پکن معمولاً به دنبال معرفی چین به عنوان یک قدرت حمایت کننده از صلح و ثبات جهانی و متعهد به اصول، قواعد و هنجارهای رسمی بین المللی در جنبه های مختلف مانند؛ امنیت بین المللی و تجارت آزاد هستند (قنبرلو، ۱۳۹۲: ۲۱).

بازخوانی ابعاد قدرت نرم چین

نوع قدرت / ارزش	توضیحات
قدرت فرهنگی	چینی ها معتقدند که کشور آن ها به عنوان جهان متمدن است، آن ها معتقدند که چین مرکز دنیا بوده و بارگاه پادشاهی میانه است و دیگر کشورها تنها با مقایسه با چین تعریف و درجه بندی می شوند (جعفری ولدانی، رحمتی پور، ۱۳۹۳: ۷). تمرکز بر فرهنگ چین به خوبی تأثیر و نفوذ قدرت نرم این کشور را توضیح می دهد زیرا، چینی ها بسیاری از جنبه های فرهنگی این کشور را به جوامع دیگر انتقال داده اند، بدین ترتیب اگر کشوری بتواند از همه منابع قدرتش بهره ببرد تا فرهنگ مورد قبول خود را به اشتراک بگذارد و دیگران را جذب آن فرهنگ کند، افزایش قدرت نرم را به دنبال دارد (نریمانی، اخوان کاظمی، صادقی، ۱۳۹۷: ۱۰).
ارزش های سیاسی	منبع دیگر قدرت نرم چین ارزش های سیاسی است؛ که از مهم ترین ارزش های سیاسی چین، فرهنگ سنتی چین و ارزش های کنفوسیوسم مانند «جهان هماهنگ» هست که این کشور با گسترش این موارد، قدرت نرم خود را در این حوزه توسعه می بخشد (الوند، عسگرخانی، ۱۳۹۳: ۱۳).

توضیحات	نوع قدرت / ارزش
<p>در حوزه سیاست خارجی، تئوری‌های «ظهور صلح‌آمیز» و «توسعه صلح‌آمیز»، قرار دارند که به عنوان استراتژی‌هایی برای واقعیت بخشیدن و رسیدن به توسعه این کشور و همچنین ارتقای جایگاه قدرت خود تحت عنوان یک کشور مسئول جهانی عمل می‌کنند. همچنین «سیاست حسن هم‌جواری» چین هم یکی دیگر از منابع قدرت نرم این کشور محسوب می‌شود. بسیاری از تحلیلگران پکن معتقدند که (مقاومت در مقابل تهدیدات خارجی، صفت‌بندی‌ها، غیر ایدئولوژیک بودن و پرهیز از مواجهه و جنگ‌طلبی) که تحت عنوان سیاست خارجی مستقل این کشور مطرح است و جهت‌گیری آن در جهت «ظهور مسالمت‌آمیز»، موجب ایجاد جذابیت برای چین شده است. هرچند که این کشور شدیداً سعی نموده خود را به عنوان یک قدرت تجدیدنظرطلب در دید دیگران تبدیل نکند؛ اما همواره با جسارت بیشتری خواسته‌ها، اهداف و منافع خود را در جهت کسب موقعیت یک ابرقدرت دنبال نموده است و در جهت ارائه تصویر یک قدرت بزرگ، مسئول و حافظ نظم بین تلاش نموده است (الوند، عسگرخانی، ۱۳۹۳: ۱۷).</p>	سیاست خارجی

در مجموع، چین پنج هدف را در تعقیب قدرت نرم در عرصه سیاست خارجی دنبال می‌کند: ۱. ایجاد صلح و ثبات با دیگر کشورها، خصوصاً همسایگان که در ایده «ظهور صلح‌آمیز» یا «توسعه صلح‌آمیز» منعکس شده است. ۲. جستجوی منابع کافی برای تغذیه اقتصاد در حال رشد خود. ۳. همکاری بیشتر با کشورهای در حال توسعه و ایجاد شبکه‌ای

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۵۱

از متحدان. ۴. منزوی کردن تایوان هدف چهارم است. ۵. رقابت برای قدرت نرم در میان قدرت‌های بزرگ در بلندمدت است (الوند، عسگرخانی، ۱۴۰۱: ۸-۶).

جایگاه چین در نهادسازی شانگهای

به دلیل منافع امنیتی که چین در آسیای مرکزی دارد در کنار روسیه، خود را پاسدار ثبات و توسعه در منطقه می‌داند و سعی دارد همراه با روسیه در قالب سازمان همکاری شانگهای، به ایجاد موازنه نرم در مقابل یک‌جانبه‌گرایی آمریکا در منطقه روی آورد (کولایی، مرادی، ۱۳۸۷: ۱۲). سازمان همکاری شانگهای در سال ۲۰۰۱ به عنوان یک سازمان منطقه‌ای تشکیل شد، این سازمان با هدف اولیه غیرنظامی کردن مرزهای میان کشورهای روسیه، چین، تاجیکستان، قزاقستان، قرقیزستان با امضای یک پیمان امنیتی در ۱۹۹۶ ابتدا با نام شانگهای ۵ به عرصه تحولات منطقه‌ای و جهانی گام نهاد، اعضای این سازمان، در ۲۰۰۱ ازبکستان را به عنوان یک عضو جدید پذیرا گشتند و مغولستان در سال ۲۰۰۴ عضو سازمان شد، در سال ۲۰۰۵ نیز ایران، هند و پاکستان به عنوان اعضای ناظر این سازمان پذیرفته شدند (طباطبایی، ۱۳۸۹: ۲). چین و روسیه در این سازمان نقش قالب را دارند لذا می‌توان گفت جلوگیری از گسترش ناتو به آسیای مرکزی و قفقاز و ایجاد توازن جهانی در مقابل آمریکا و متحدان غربی‌اش از اهداف پنهان سازمان است (امینی، موسوی، ۱۳۹۲:

۱۵). چین برای تأسیس سازمان همکاری شانگهای یک راهبرد بسیار عمل‌گرایانه داشته است. هدف‌هایی همچون حل موضوعات مرزی، تأمین امنیت انرژی و اعتماد متقابل به دولت‌های همسایه هم از عناصر این راهبرد بودند. همچنین موفقیت چین در ایجاد تصویر مثبت از سازمان همکاری شانگهای، ایجاد ثبات در سین کیانگ، تبت و دولت‌های عضو این سازمان، حفظ و افزایش روابط نزدیک با روسیه و افزایش ارتباطات فرهنگی و تجاری درون منطقه‌ای زمینه‌ربری چین در سازمان همکاری شانگهای را فراهم می‌آورد (آقایی، قهرمانی، ۱۳۹۷: ۵). حفظ و ارتقای امنیت اوراسیا برای حفاظت از اعضای خود در برابر تهدیدات امنیتی غیردولتی به ویژه سازمان‌های تروریستی (از گروه‌های محلی کشورهای عضو گرفته تا موجودیت‌های فرا منطقه‌ای مانند القاعده و سپس داعش) یکی از وظایف اولیه سازمان همکاری شانگهای بوده است (قافله باشی، ۱۳۹۸: ۳).

تأسیس سازمان همکاری شانگهای فرصت مغتنمی را برای کشورهای عضو به وجود آورد تا موجب تسریع حرکت به سمت تشکیل یک نظام بین‌المللی چندقطبی با حضور روسیه و چین شوند و تلاش کرده است تا از شکل‌گیری نظام بین‌المللی تک‌قطبی مبتنی بر هژمونی آمریکا، با بهره‌گیری از روند نزولی هژمونی آمریکا و تأسیس یک بلوک قدرتمند آسیایی در قالب همگرایی منطقه‌ای جلوگیری نمایند (حاجی‌یوسفی، الوند، ۱۳۸۷: ۱۵).

بریکس

در نوامبر ۲۰۰۱، ایده تولد بریکس ابتدا توسط جیمز اونیل، مدیر تحقیقاتی گلدمن ساکس برای وصف کشورهای دارای ظرفیت بالای اقتصادی بکار برده شد تا مهر تأییدی بر اقتصادهای بالقوه نوظهور باشد (O'Neill, 2001: 16).

گروه بریکس در بردارنده قدرت‌های نوظهوری همچون برزیل، روسیه، چین و آفریقای جنوبی است. با وجود تفاوت‌های بنیادین بین پنج کشور عضو بریکس، در سال‌های اخیر در شکل یک گروه ابتکاری پیشی گرفته‌اند. چین نیروی محرکی است که بریکس را از یک مفهوم مالی مطلق به یک گروه سیاسی فعال تبدیل کرده است. ژائو مینگو، یکی از مقامات وزارت امور خارجه چین در مورد نقش چین در بریکس معتقد است که؛ مسئولیت رهبری و نقش اصلی این گروه بر عهده چین است که نقش آن هم در سطح بین‌المللی به طور فزاینده‌ای در حال افزایش است و این وضعیت برای دیپلماسی چین بسیار پراهمیت است (دلاور، اسلامی، موسوی شفائی، ۱۴۰۰: ۱۶-۱۵).

قدرت‌های نوظهور بریکس، برای توزیع مجدد قدرت سیاسی و اقتصادی در نظم بین‌المللی و ایجاد توازن و مقاومت در مقابل هژمونی ایالات متحده آمریکا در جهت اصلاحات بانک جهانی، صندوق بین‌المللی پول و سازمان ملل گام برمی‌دارند (یزدانی، مرادی فر، ۱۳۹۶: ۹). دلیل علاقه به گروه بریکس، اهداف استراتژیک چین در حوزه

نظام بین‌الملل است. از جمله: ۱. اهمیت تأکید بر سازوکار بریکس برای چین و نشان دادن رهبری خود بر کشورهای در حال توسعه ۲. اهمیت همکاری چین با این کشورها (کشورهای عضو): در مسائلی مانند تغییرات آب و هوایی، نحوه دستیابی به اهداف و... ۳. چین این همکاری موجود را یک گام در زمینه بحران مالی در نظر می‌گیرد (crossc,gamso,2021:5).

همکاری چین در گروه بریکس و کمک به کشورهای در حال توسعه، موجب ارتقای موقعیت جهانی پکن شده و استحکام قدرت سیاسی و اقتصادی این کشور را در پی دارد؛ زیرا از طریق ایجاد شرایط لازم برای چین، این کشور عدم رضایت خود را از سهمیه‌بندی قدرت اعلام می‌کند و رویکرد خود را نسبت به نظام سیاسی و اقتصادی جهانی به اشتراک می‌گذارد و از آن برای بازی بیشتر در عرصه بین‌المللی بهره‌گیرد. چین با استفاده از بریکس می‌تواند قدرت خود را در صحنه بین‌المللی افزایش دهد و به نقاطی که دسترسی ندارد دست پیدا کند و در راستای چندقطبی بودن نظام جهانی حرکت کند که حقیقتاً این امر موجب کاهش تنش، افزایش همکاری و ارتقای جایگاه چین و قدرت چین در صحنه بین‌المللی می‌شود (دهشیری، بهرامی، ۱۳۹۴: ۲۲-۲۱).

بانک آسیایی سرمایه‌گذاری زیرساخت

این بانک در جهت خلق نهادهای مالی و پولی بین‌المللی توسط چین و

سایر قدرت‌های نوظهور ایجاد شد. ۲۲ کشور آسیایی در ۲۴ اکتبر ۲۰۱۴ در چین این بانک را پایه‌گذاری کردند، چین قصد دارد با استفاده از این نهاد در کنار سه نهاد دیگر (بانک بریکس، صندوقی برای مدیریت ذخیره ارزی کشورها و بانک توسعه سازمان همکاری شانگهای) برای طراحی یک نظام مالی جدید گام بردارد، که تأمین‌کننده ۵۰ درصد از سرمایه اولیه این بانک کشور چین است. سری سامرز، (وزیر سابق خزانه‌داری آمریکا) درباره اهمیت تأسیس این بانک، معتقد است که تأسیس این بانک، پایان رهبری و هژمونی اقتصادی آمریکا در نظام بین‌المللی را در پی دارد (موسی‌زاده، خسروی، ۱۳۹۴: ۱۷). چین از طریق رهبری این بانک، می‌تواند منابع مالی این موسسه‌ها را به سمت پروژه‌های مورد تمایل خود هدایت نماید (wang, 2017: 113). اهداف این نهاد چندجانبه مالی بین‌المللی؛ کسب رفاه، توسعه اقتصادی، حفظ و بهبود زیرساخت‌های ارتباطی آسیا از طریق ایجاد سرمایه‌گذاری در بخش‌های زیرساختی و تولیدی، و همچنین ترویج و تداوم همکاری و مشارکت منطقه‌ای در مواجهه با چالش‌های توسعه با همکاری نهادهای مالی دیگر در آسیا را دنبال می‌کند (Davies, pickering, 2015: 2).

ایجاد این بانک توسط چین برای واکنشی بود به کندی تغییر ساختاری حاکمیت جهانی در مؤسسات مالی جهانی که تعریف مناسبی از چین به عنوان دومین قدرت اقتصادی بین‌المللی نداشتند؛ زیرا چینی‌ها باور دارند که این بانک و نهادهای مالی و پولی دیگر منبعی برای افزایش

نفوذ چین هستند، این بانک بسیار آسان تر از نهادهای برتن وودز وام و سرمایه را برای ایجاد زیرساخت‌ها در کشورهای در حال توسعه را در اختیار آن‌ها می‌گذارد، به همین دلیل این بانک می‌تواند تسلط ایالات متحده، متحدان این کشور مانند ژاپن و قدرت‌های غربی را در نهادهای مالی و پولی جهان به چالش بکشد (موسی‌زاده، خسروی، ۱۳۹۴: ۱۸).

بانک توسعه جدید

پایه‌گذاری و اعلام رسمی بانک توسعه جدید در اجلاس دوربان در ۲۰۱۳ اتفاق افتاد که توافقنامه ایجاد آن در ۵۰ ماده تصویب شد. و مقر این بانک در شانگهای چین قرار دارد. تصمیم‌گیرندگان اصلی این بانک، شورای حکام که همان اعضای مؤسس بانک یا پنج عضو بریکس، هستند. کار این بانک با هدف تأمین مخارج طرح‌های زیرساختی کشورهای عضو در ۲۱ ژانویه ۲۰۱۵ و با سرمایه ۱۰۰ میلیارد دلاری آغاز شد (موسی‌زاده، خسروی، ۱۳۹۴: ۲۲). بسیاری از تحلیلگران معتقدند که این بانک می‌تواند نقش عمده‌ای را به عنوان برهم‌زننده تعامل اقتصاد جهانی با استفاده از منتقل کردن پس‌اندازها از کشورهای نوظهور به کاربری‌های تولیدی تر از بازار مسکن، در کشورهای قدرتمند داشته باشد و این نهاد به کاهش وابستگی به کشورهای توسعه‌یافته حافظ وضع موجود و مخالف اصلاحات کمک می‌کند. از این رو اعضای این نهاد، بانک خود را یک روش غیرمستقیم برای فشار بر اعمال اصلاح

نهادهای موجود می‌دانند. به عنوان یک روش جذب سرمایه این بانک، از نهادهای مالی و پولی بین‌المللی موجود خصوصاً صندوق بین‌المللی پول به صورت مجزا عمل می‌کند. این بانک در پروژه‌های زیرساختی و فرامرزی سرمایه‌گذاری می‌کند که این امر کاهش ریسک و عدم اطمینان گسیل سرمایه به سمت حوزه‌های زیرساختی را در پی دارد (کریمی، موسوی شفقانی، اسلامی، ۱۳۹۸: ۲۲). بانک توسعه جدید به عنوان ابزاری عمل می‌کند که می‌تواند وابستگی قدرت‌های نوظهور به دلار آمریکا را کاهش دهد (Wang, 2017: 113).

به طور کلی، بسیاری از پژوهشگران این حوزه معتقدند که تأسیس بانک جدید توسعه تمام‌تردیدهایی که تا پیش از این، در ظهور چین و گروه بریکس در قامت یک موازنه‌گر و تحقق‌بخش اهداف اساسی در سطح جهانی بود را از بین می‌برد (کریمی، موسوی شفقانی، اسلامی، ۱۳۹۸: ۲۳).

جایگاه چین در نهاد پذیری

سازمان ملل

چین در سال ۱۹۷۱ به شورای امنیت سازمان ملل ورود پیدا کرد، که از این زمان چین خیلی کم از قدرت و توی خود استفاده نموده است. اما در اوایل قرن بیست و یکم چین به سمت ایفای نقش فعال‌تر در شورای امنیت حرکت نمود، در این زمان چین به ایفای نقش فعال‌تر و بحث‌برانگیزتر در مذاکرات مربوط به چگونگی مقابله با چالش‌های

ایجادشده توسط یک سری از کشورها (به ویژه کشورهایی که در آن منافع راهبردی یا اقتصادی داشت) پرداخت. در این راستا، نمونه‌های بارزی از عدم تمایل چین برای پیوستن آمریکا در این شورای در سازمان ملل برای اقدام شدید علیه رژیم‌هایی مانند کوزوو (۱۹۹۹)، عراق (۲۰۰۳)، دارفور (۲۰۰۳)، میانمار (۲۰۰۷)، زیمبawe (۲۰۰۸) و سوریه (۲۰۱۱) وجود دارد (دلاور، ۱۴۰۰: ۷).

چین با استفاده از افزایش قدرت اقتصادی خود و افزایش کمک مالی به سازمان ملل نفوذ و تأثیرگذاری خود را در سازمان ملل افزایش داده است. افزایش نفوذ و تأثیرگذاری چین در این سازمان و شورای امنیت متأثر از افزایش قدرت نظامی، اجرای سیاست‌های فعال و ارسال نیروی نظامی به شکل نیروهای حافظ صلح به نقاط مختلف جهان بوده است (نیاکویی، قیاسی، ۱۳۹۲: ۹). از جمله اقدامات این کشور در قالب سازمان ملل که توانسته است وجهه مصالح جوی چین در سازمان ملل را نمایش دهد و حمایت اکثر کشورهای جهان را در این سازمان به دست آورد؛ در شبه جزیره کره، کنترل گسترش سلاح‌های هسته‌ای، در هائیتی، ارسال نیروی حافظ صلح، در سونامی اقیانوس هند و زلزله پاکستان، کمک‌های بشردوستانه و ارسال کمک به مناطق آسیب‌دیده، در سواحل سومالی، فعالیت‌های ضد دزدی دریایی، ارسال کمک‌های مالی برای توسعه کشاورزی و روستایی، ارسال داروهای مالاریا به آفریقا بوده است (نیاکویی، قیاسی، ۱۳۹۲: ۱۰).

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۵۹

کشور چین دارای حق و تو و یکی از اعضای دائم شورای امنیت در دو دهه اخیر است که با استفاده از این امتیاز، از سیاست‌های آمریکا و دیگر اعضای شورای امنیت که در مغایرت با راهبردها و اهداف چین در نظام بین‌الملل هستند، جلوگیری کند. مانند استفاده از حق و تو این کشور از زمان عضویت در این شورا در هشت موضوع مهم به شرح زیر:

- ❖ موضوع پذیرش بنگلادش در ۲۵ آگوست ۱۹۷۲
- ❖ موضوع آمریکای مرکزی در ۱۰ ژانویه ۱۹۹۷
- ❖ موضوع یوگسلاوی در ۲۵ مارس ۱۹۹۹
- ❖ موضوع میانمار در ۱۲ ژانویه ۲۰۰۷
- ❖ موضوع زیمبابوه در ۱۱ ژوئن ۲۰۰۸
- ❖ موضوع اوضاع خاورمیانه در ۱۴ اکتبر ۲۰۱۱
- ❖ موضوع سوریه در ۴ فوریه ۲۰۱۲
- ❖ موضوع سوریه در ۱۹ جولای ۲۰۱۲ (نیاکویی، قیاسی، ۱۳۹۲: ۱۰).

گروه ۲۰ (G20)

گروه ۲۰ که در سال ۱۹۹۹ تأسیس گردید از بیست اقتصاد برتر جهان تشکیل شده است، لکن عملاً تأثیر اصلی آن بر عرصه حکمرانی اقتصاد جهانی به بعد از سال ۲۰۰۸ برمی‌گردد. برنامه‌ریزی این گروه ترویج بازار آزاد و اصول سرمایه‌داری در جهان است و نقش آن پس از سال ۲۰۰۸ تغییر کرد و کشور چین نقش تعیین‌کننده‌ای در آن داشته است. سه رویکرد در اقتصاد بین‌الملل امروز با ظهور گروه ۲۰ به وجود آمد:

۱. الزام واگذاری بخشی از قدرت به بازارهای در حال ظهور مخصوصاً پکن، این مسئله نشان‌دهنده این است که قدرت آمریکا در سطح اقتصاد جهانی روبه کاهش است. ۲. توانمندسازی گروه ۲۰، موجب تحول قدرت به آسیا از یورو-آتلانتیک می‌شود. (تنها یک دولت آسیایی) ژاپن عضو گروه هشت بود؛ اما گروه بیست شش عضو «استرالیا، چین، هند، اندونزی، ژاپن و کره جنوبی» از آسیا دارد، برخلاف گروه هشت که تنها ژاپن به عنوان یک قدرت آسیایی در آن حضور داشت) و ۳. ظهور گروه ۲۰ به عنوان ارگان مرکزی اقتصاد جهانی، موجب افول اعتبار و قدرت هدایت‌کنندگان اقتصاد بین‌المللی یعنی آمریکا و اروپا می‌شود (میرترابی، کشوریان آزاد، ۱۳۹۹: ۱۴-۱۳).

یکی از اندیشمندان چینی معتقد است که «بخشی از داستان ظهور چین به نقش رو به رشد چین در همه انواع سازمان‌های بین‌المللی برمی‌گردد»، در واقع این گروه جایگزین شده گروه هشت است. چین برای ایجاد یک نقطه شروع تاریخی برای اقتصاد در حال رشد خود به دنبال انجام اصلاحات اقتصادی مدنظر خود، محور تغییر قدرت از نظر والرشتاین، یعنی همان مرکز اصلی اقتصاد سیاسی بین‌المللی است و به دنبال ایجاد و مهیاسازی زمینه انتقال روبه‌های جدید در نظام اقتصادی جهانی است، این یک نقطه شروع تاریخی برای اقتصاد در حال رشد چین است. چین با استفاده از این گروه به عنوان یکی از فرآیندهای نظم اقتصاد بین‌المللی می‌تواند سیاست‌های درهای باز خود را در نظم جهانی اقتصادی اعمال

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۶۱

کند و خود را در جهان سرمایه‌داری ادغام نماید، گروه ۲۰ می‌تواند موقعیت چین را برای حضور و اصلاح در این نهادها تحکیم بخشد؛ زیرا این گروه بازوی اجرایی نهادهای مالی مانند صندوق بین‌المللی پول و بانک جهانی است (میرترابی، کشوریان آزاد، ۱۳۹۹: ۱۴-۱۵).

صندوق بین‌المللی پول

فعالیت صندوق بین‌المللی پول برای رایج کردن همکاری پولی بین‌المللی، ثبات مالی، تسهیل تجارت جهانی، رواج بالا بردن اشتغال و از بین بردن فقر و افزایش رشد پایدار اقتصادی در سراسر جهان از ۱۹۴۰ رسماً آغاز شد (تقی‌زاده انصاری، ۱۳۹۵: ۷). ادغام چین در معماری مالی جهانی در ۱۹۸۰ اتفاق افتاد و چین قصد داشت با استفاده از پذیرش نهادهای مانند صندوق بین‌المللی پول به بازتولید نظم سرمایه‌داری با حضور خود پردازد. بنابراین، ادغام چین از دهه ۱۹۸۰ در معماری مالی جهانی صورت پذیرفت. قبل از بحران مالی ۲۰۰۸، چین در طرح‌های مختلف این صندوق که استانداردهای بین‌المللی و بازخورد مثبتی را برای توسعه اقتصادی داخلی چین به همراه داشت و همچنین برای حصول به شیوه‌های حکمرانی مالی، شرکت می‌کرد. در زمان بحرانی بودن موقعیت دلار، صندوق و چین اهمیت چشم‌گیر یکدیگر را در حکمرانی مالی جهانی درک کرده و به تقویت همکاری‌های خود پرداختند. در سال ۲۰۱۰ گفتگوهای طولانی و پراکنده‌ای در قالب گروه ۲۰ برگزار شد که پس از آن اعضا این

صندوق افزایش سهم کشورهای جهان سوم را مصوب کردند و ۶٪ از حق رأی کشورهای توسعه یافته به کشورهای توسعه نیافته و کشورهای در حال ظهور اقتصادی منتقل گردید. سهم رأی‌دهی چین از ۳,۹٪ به ۴,۶٪ افزایش یافت و به جایگاه سومین سهامدار صندوق پس از امریکا با ۱۷.۴٪ و ژاپن با ۵.۶٪ دست یافت و بالاتر از فرانسه با ۵.۶٪ و بریتانیا با ۴.۲٪ قرار گرفت و برنده اصلی این تحول شد. بنابراین صندوق بین‌المللی پول به عنوان یکی از محورهای قدرت در نظم جهانی مورد توجه چین واقع شد و طبق نظریه والرشتاين به دنبال آن است که اثر خود را در این صندوق برای انتقال و جابجایی قدرت هژمون را مهیا سازد (میرترابی، کشوریان آزاد، ۱۳۹۲: ۱۳-۱۱).

سازمان تجارت جهانی (WTO)

الحاق چین به سازمان تجارت جهانی و افزایش حصول به بازارهای خارجی سود قابل توجهی را برای چین در پی دارد. چین دائماً کمک‌های بلاعوضی را از دیگر اعضای سازمان تجارت جهانی دریافت می‌کند که این خود عادی‌سازی روابط تجاری چین با دیگر اعضا این سازمان را در پی دارد. با پیوستن چین به این سازمان، سهمیه‌های که به ضرر منسوجات و پوشاک صادراتی چین است حذف می‌شوند. و این خود صادرات چین تقویت می‌کند، رفتار و برخورد تجاری چین در آینده این کشور را به سود می‌رساند و به حل و فصل رویه‌های چین با

این سازمان کمک می‌کند و همچنین مقررات به هم پیوستن پروتکل الحاقی چین به این سازمان منجر به سود بازار صادرات، منسوجات و پوشاک می‌شود. با بازتاب یافتن مقررات در اصول این سازمان، آن‌ها در سطح وسیع دریافتند که الحاق چین به این سازمان، بیش از یک تجربه معمولی است (رامبا، بلانچر، ۱۳۹۲: ۶)

کارهای تحلیلی نشان‌دهنده آثار مثبت رفاه بین‌المللی در الحاق به WTO است. چین توافق کرده است که بخش‌های پراهمیتی مانند کشاورزی و خدمات را با شرکای تجاری خود آزاد بگذارد. در چین بایستی موانع کلیدی که به مدت طولانی موجب تضعیف اعتماد سرمایه‌گذار خارجی شده است، برای بهبود محیط تجاری حذف شود. نهایتاً افزایش گردشگری هم به نفع کشورهای شریک است و در یک دوره کوتاه‌مدت هم پیشرفت اقتصادی و هم پیشرفت بیشتر کشورهای در حال توسعه را در پی خواهد داشت (رامبا، بلانچر، ۱۳۹۲: ۶-۷).

ارتقای قدرت ملی چین در بستر حوزه‌های نهادسازی و

نهادپذیری

نهادسازی

ایکنبوری^۱ و دارین^۲ به نظر مارک لیتنگین استناد می‌کنند که معتقد است

1 johnkenberry

2 Dren.j.Lim

در کنار رشد چین در یک محیط پر از نهادهای بین‌المللی پیشرفته‌تر از قبل، استفاده فعال این کشور از این نهادها و سازمان‌ها برای تقویت توسعه اقتصادی خود و همین‌طور تثبیت و ارتقای جایگاه خود در نظام بین‌المللی چیزی است که چین را از دیگر کشورها و یا حتی قدرت‌های بزرگ گذشته متمایز می‌کند (Ikenberry, Lim, 2017:5). از نمونه‌های بارز آن، کوشش چین برای ایجاد نهادها و سازمان‌های چندجانبه منطقه‌ای با هدف همگرایی و کاستن از نفوذ قدرت هژمون در حوزه‌هایی مانند جنوب شرق آسیا و آسیای مرکزی که در معادله چندجانبه‌گرایی چین در پرتو نهادهای بین‌المللی و تعاملات جهانی دنبال می‌شود، در قالب سازمان همکاری‌های شانگهای، مقابله با تهدیدات امنیتی در بحث جدایی‌طلبی یا تروریسم یا در قالب همکاری‌های منطقه‌ای با کشورهای حوزه جنوب شرق آسیا، مسئله مبارزه با مواد مخدر هستند (وفایی، ۱۴۰۰: ۱۸).

چین در تلاش است با استفاده از ایجاد نهادهای جدید و همچنین شرکت فعال در نهادهای بین‌المللی موجود نظیر بانک جهانی، سازمان تجارت جهانی، صندوق بین‌المللی پول، بستری را مهیا نماید که از طریق آن بتواند محیط بین‌المللی جدید و دلخواه خود را به وجود آورد. چین امید دارد که این نهادها و ابتکارات جدید در موازات با نهادهای بین‌المللی فعالیت کنند و مشروعیت نهادهای موجود را زیر سؤال نبرند و با آنها مخالفت نکنند. چین از طریق این استراتژی دیپلماتیک

جایگزین، در پی افزایش کنترل خود بر سازوکارها و فعالیت‌های منطقه‌ای یا ارتقای نفوذ خود در این مناطق است (رادگودرزی، صفری، ۱۳۹۷: ۲۰). چین برای ارتقای جایگاه خود در عرصه بین‌المللی ایجاد و سازمان‌دهی نهادها و ابتکارات منطقه‌ای را در دستور کار سیاست خارجی خود قرار داده است، این نهادهای منطقه‌ای فرصتی برای گسترش منافع سیاسی، فرهنگی و اقتصادی چین در سطح منطقه‌ای و بین‌المللی است (رادگودرزی، صفری، ۱۳۹۷: ۲۰). از زمان شی جین‌پینگ، او به دنبال ایجاد فرآیند نهادسازی منطقه‌ای و بین‌المللی بوده است و با تأکید بر این مورد برای افزایش نفوذ این کشور و مهار تسلط هژمون غالب در نظام بین‌الملل به دنبال جمع کردن قدرت‌های نوظهور در کنار چین بوده است و فقط به مشارکت در نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی اکتفا نکرده است؛ بلکه در راستای افزایش قدرت چین به سوی نهادسازی گام برداشته است (Tao, 2017).

کشوری مانند چین با توجه به رویکرد عمل‌گرایانه و درک درست واقعیت‌های جامعه امروز در جهت تصریح قدرت‌یابی و امنیت‌سازی خود، مشارکت در نهادهای بین‌المللی و همچنین ایجاد سازمان‌های جدید را سرلوحه کار خویش قرار داده است. ایجاد چنین نهادهایی برای کسب قدرت و امنیت می‌تواند دارای نقش مؤثر در تأمین قدرت و ثروت باشند. بنابراین ایجاد سازوکارها و نهادهای جدید امنیتی و نهادهای اقتصادی دیگر می‌تواند نفوذ چین را در حوزه‌های مختلف ارتقا

بخشند و قدرت این کشور را در گستره منطقه‌ای و بین‌المللی افزایش دهد و دامنه قدرت دولت هژمون را نیز در عرصه‌های گوناگون مهار کند (شامیری شکفتی، فرهادی، ۱۴۰۱: ۲۲).

نهاد پذیری و هنجار پذیری

دولت‌ها تنها بازیگرانی دارای توانایی تنظیم و اجرای قوانین حکمرانی جهانی نیستند، به صورتی که به طور مستقیم اعمال دیگران را کنترل کنند. بلکه سازمان‌های بین‌المللی هم گاهی هم‌چین توانایی را دارند، زیرا می‌توانند کالاهای قدرت نهادی باشند که می‌توان با استفاده از آن‌ها بازیگران دیگر را به طور غیرمستقیم کنترل نمود (Barnet, 2005: 21). یکی از کلیدی‌ترین قدرت‌های نوظهور که طی سالیان اخیر نقش فعالی را در نهادهای بین‌المللی چندجانبه ایفا کرده است، چین است؛ زیرا نهادهای بین‌المللی به عنوان بخش تشکیل‌دهنده نظام بین‌المللی برای تغییر نظم بین‌المللی اهمیت زیادی دارند (دلاور، ۱۴۰۱: ۲). سیاست خارجی چین برای رسیدن به اهداف متعدد خود به مشارکت در نهادهای بین‌المللی روی آورده است. چینی‌ها نسبت به توزیع قدرت در سطح جهانی معترض‌اند و تلاش‌های جیانگک زمین برای ایفای نقش فعال و سازنده در سازمان‌های بین‌المللی در این راستا بود، زیرا چینی‌ها معتقدند که با استفاده از نهادهای بین‌المللی می‌توان به منافع خود دست یافت (شامیری شکفتی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۴).

امروزه سیاست خارجی چین از سازمان‌های بین‌المللی به عنوان یک

منبع جدید قدرت در عرصه بین‌الملل استفاده می‌کند و این سازمان‌ها می‌توانند مناقشات میان قدرت‌ها را در سطح پایین نگه دارند، زیرا این سازمان‌ها به عنوان یک نهاد، محصول فهم بینا ذهنی هستند که نزدیک کردن انتظارات بازیگران را در حوزه‌های خاص را در پی دارند (شامیری شکفتی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۳). حضور در مجامع بین‌المللی و سازمان‌های مربوطه برای چین، یک میدان بی‌بدیل برای یادگیری معادلات چندجانبه و انجام بازی‌های چندجانبه گرایانه را مهیا می‌کند. این وضعیت عملاً منجر به ارتقای قدرت چانه‌زنی در محیط بین‌المللی و گسترش لابی‌ها و کانال‌های مذاکره‌ای در فضاهاى چندجانبه می‌شود (وفایی، ۱۴۰۰: ۱۸). یکی از بزرگ‌ترین نفع‌برندگان امروز جهان از سازمان‌های بین‌المللی چین است (وفایی، ۱۴۰۰: ۶). سیاست خارجی این کشور سازمان‌های بین‌المللی را به عنوان یک فرصت برای ارتقای جایگاه کشورشان، کسب مشروعیت و نفوذ بین‌المللی آن‌ها می‌داند (شامیری شکفتی و همکاران، ۱۳۹۶: ۱۴) نهادها و سازمان‌های بین‌المللی برای جامعه چینی یکی از مؤلفه‌های اصلی هماهنگی این کشور با دنیای بیرون از خودشان به شمار می‌آید، از این دیدگاه وجود همین نهادها در حوزه‌های گوناگون و مشارکت روزافزون این کشور در آن‌ها است که همراهی و هماهنگی چین با جامعه جهانی را امکان‌پذیر می‌کند. از نگاه رهبران چینی به ویژه دنگ شیائوپینگ و جانشینانش حضور فعال چین در سازمان‌ها و نهادهای بین‌المللی بخشی از مسیر رشد این کشور و همچنین راهی برای تغییر

جایگاه آن در عرصه بین‌المللی به شمار می‌آید.

نتیجه‌گیری

استفاده از سیاست‌های تنش‌زدایی و حساسیت‌زدایی و غیرامنیتی نشان دادن خود موجب شده است که چین امروزه بعد از ایالات متحده آمریکا، دومین قدرت اقتصادی دنیا باشد و این سیاست‌ها از دهه ۷۰ به بعد روند رشد و توسعه چین را به دنبال داشته است که با باز شدن درهای اقتصادی این کشور به سمت جهانیان چندجانبه‌گرایی و ایجاد اتحاد و پیمان با دیگر کشورها را به دنبال داشته است؛ تا از ذهنیت و تصور جهانیان مبنی بر چین‌هراسی بکاهد. در این راستا با استفاده از قدرت نرم، دیپلماسی و قدرت چانه‌زنی به دنبال یافتن راه‌های گوناگون افزایش قدرت ملی خود بوده است رسیدن به چنین قدرت برتری مستلزم توجه به نیازهای سایر کشورها، همکاری و هماهنگی با نظام‌بین‌الملل و توجه ویژه به افزایش و تقویت قدرت نرم بوده است که چین از هیچ‌یک از این موارد غافل نبوده است. رشد چین در محیطی پر از نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی و استفاده آن از این نهادها موجب دستیابی به اهداف موردنظر سیاستمداران چینی شده است، چین در راستای همکاری با نظام‌بین‌الملل و برای مقابله هژمونی و یک‌جانبه‌گرایی آمریکا و مقابله با نظم موجود، ضمن هنجارپذیری و همکاری با نهادهای بین‌المللی موجود (مانند سازمان ملل، بانک جهانی، سازمان تجارت جهانی، صندوق بین‌المللی پول) خود به ایجاد سازوکارهای جدیدی در قالب نهادسازی پرداخته است. از جمله سازمان همکاری شانگهای، بریکس،

بانک زیرساخت سرمایه‌گذاری آسیا، و بانک توسعه جدید، با هدف ظاهری همگرایی و هدف غایی کاستن از نفوذ هژمون غالب در حوزه‌های مورد توجه بوده است تا کنترل خود را بر فعالیت‌ها و سازوکارهای منطقه‌ای افزایش دهد و نفوذ خود را در این مناطق ارتقا بخشد. ایجاد چنین نهادهایی از سوی چین پاسخی به یک‌جانبه‌گرایی آمریکا بوده است تا چین قدرت خود را به عنوان دومین قدرت اقتصادی جهانی معرفی نماید و نارضایتی خود را از این توزیع قدرت بین‌المللی اعلام دارد و این نظم را برهم بزند و یکی از این راه‌ها استفاده از همین نهادها بود. نهادسازی و نهاد پذیری به چین کمک می‌کند که از منابع مالی و فناوری دنیا استفاده کند و موجب تسهیل تجارت چین با دنیا می‌شوند و به این ترتیب اقتصاد چین را توسعه می‌دهند. لذا ظرفیت نهادهای بین‌المللی را در قالب یک منبع جدید هستند که می‌تواند منافع چین را تأمین نماید و ارتقای جایگاه چین، کسب مشروعیت و نفوذ بین‌المللی چین را در پی دارد. مشارکت در مجامع و سازمان‌های بین‌المللی موجب چندجانبه‌گرایی چین و همکاری با اعضای این سازمان‌ها در حوزه‌های مختلف می‌شود و عملاً موجب ارتقای قدرت چانه‌زنی در سطح بین‌المللی و گسترش لابی‌ها و کانال‌های مذاکراتی در فضای چندجانبه را به دنبال دارد و نهایتاً موجب افزایش قدرت ملی چین شوند.

تشکر و قدردانی

با تشکر از تمامی کسانی که ما را در این پژوهش یاری دادند.

منابع

آقایی، سید داوود؛ قهرمانی، محمدجواد. (۱۳۹۸). رویکرد چین به سازمان همکاری شانگهای در پرتو سیاست خارجی نوین این کشور (سال‌های ۲۰۱۳ تا ۲۰۱۸). *مطالعات اوراسیای مرکزی*، دوره ۱۲، شماره ۲. پاییز و زمستان ۱۳۹۸. صص ۳۰۷-۲۹۱.

-امینی، آرمین؛ موسوی، سید محمدرضا. (۱۳۹۲). شانگهای: منطقه‌گرایی نوین و تهدید منافع آمریکا در آسیای مرکزی. *راهبرد*. سال بیست و دوم. شماره ۶۹. زمستان ۱۳۹۲. صص ۱۴۰-۱۱۵.

-الوند، مرضیه السادات؛ عسگرخانی، ابومحمد. (۱۳۹۳). کارویژه‌های قدرت نرم در سیاست خارجی چین. *پژوهشنامه ایرانی سیاست بین‌الملل*. سال سوم. شماره ۱. پاییز و زمستان ۱۳۹۳. صص ۲۵-۱.

-ارغوانی پیرسلامی، فریبرز؛ پیرانخو، سحر. (۱۳۹۶). چالش‌های هویتی قدرت نوظهور چین. *سیاست جهانی*، دوره ششم، شماره سوم، پاییز ۱۳۹۶.

-ارغوانی پیرسلامی، فریبرز؛ علیپور، حسین. (۱۴۰۰). فرصت‌ها و چالش‌های دیپلماسی اقتصادی چین در آسیای مرکزی، *پژوهشنامه ایرانی سیاست بین‌الملل*، سال ۱۱، شماره ۱، شماره پیاپی، ۲۱ پاییز و زمستان ۱۴۰۱، صفحات ۲۷-۵۸

برازجانی، مریم؛ اصغری ثانی، حسین؛ پوردست، زهرا. (۱۳۹۴). کارویژه دیپلماسی عمومی در تغییر وجهه بین‌المللی چین. *پژوهشنامه ایرانی سیاست بین‌الملل*، سال ۴، شماره ۲، بهار و تابستان ۱۳۹۵، صفحات ۲۶-۱. -تقی‌زاده انصاری، محمد. (۱۳۹۵). چالش بانک سرمایه‌گذاری زیرساخت آسیا و هژمونی مالی اقتصادی آمریکا. *سیاست جهانی*. دوره پنجم. شماره

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۷۱

دوم. تابستان ۱۳۹۵.

- تقوی رضائی، فاطمه و همکاران. (۱۴۰۲)، رسانه‌های نوین ابزار قدرت نرم در دیپلماسی دولت‌ها، *مطالعات قدرت نرم*، دوره ۱۳، شماره ۱، شماره پیاپی ۳۲، بهار ۱۴۰۲، ص ۵۶-۲۹.

- حاجی یوسفی، امیر؛ الوند، مرضیه السادات. (۱۳۸۷). ایران و سازمان همکاری شانگهای؛ هژمونی و ضد هژمونی. *پژوهشنامه علوم سیاسی*. سال سوم. شماره ۲. بهار ۱۳۸۲

- دهشیری، محمدرضا؛ بهرامی، زهرا. (۱۳۹۴). نگاه استراتژیک چین به بریکس. *مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز*. شماره ۸۹. بهار ۱۳۹۴.

- دلاور، حسین؛ اسلامی، محسن؛ موسوی شفاپی، سید مسعود. (۱۴۰۰). موازنه سازی نرم چین و مشارکت اقتصادی در بریکس. *پژوهشنامه ایرانی سیاست بین‌الملل*. سال ۱۱. شماره ۱۱. شماره پیاپی ۲۱ پاییز و زمستان ۱۴۰۱. صص ۱۶۷-۱۴۳

- دلاور، حسین. (۱۴۰۰). استراتژی‌های موازنه نهادی چین برای به چالش کشیدن نظام بین‌الملل. *سیاست و روابط بین‌الملل*. دوره ۵. شماره ده. پاییز و زمستان ۱۴۰۰. صص ۷۳-۵۱

- رامبا، توماس؛ بلانچر، نیکولاس (۱۳۹۲). چین: تجارت بین‌الملل و الحاق به WTO، ترجمه بابک دائی و محمد امیرکمالی. *مجله اقتصادی سال سیزدهم*، شماره‌های ۱ و ۲.

- رفیع، حسین؛ قربی، سید محمدجواد. (۱۳۸۹)، کالبدشکافی قدرت نرم و ابزارهای کاربردی آن، *مطالعات بسیج*، سال سیزدهم، شماره ۴۷، تابستان ۱۳۸۹.

- رادگودرزی، معصومه؛ صفری، عسگر. (۱۳۹۷). نهادسازی منطقه‌ای چین و آینده نظم بین‌المللی لیبرال: مطالعه موردی آسیای مرکزی. پژوهش‌های راهبردی سیاست. سال هشتم. شماره ۳۰. پاییز ۱۳۹۸ شماره پیاپی ۶۰.
- سجادپور، سید محمد کاظم؛ مهدی زاده، علی. (۱۳۹۱). اجرای سیاست خارجی، قدرت نرم و ارتباطات، مطالعات قدرت نرم، شماره ۷.
- شامیری شکفتی و همکاران. (۱۳۹۷). تبیین جایگاه قدرت هوشمند در سیاست خارجی چین. ژئوپلیتیک. سال چهاردهم. شماره سوم. پاییز ۱۳۹۷ صص ۶۲-۳۱
- شامیری شکفتی، افشین؛ فرهادی، زینب. (۱۴۰۰). رویکرد چین به نهادهای بین‌المللی، پژوهشنامه ایرانی سیاست بین‌الملل. سال ۱۱. شماره ۱. شماره پیاپی ۲۱. پاییز و زمستان ۱۴۰۱. صص ۲۱۸-۱۹۵
- طباطبایی، سید علی. (۱۳۸۹). بررسی تطبیقی رویکرد راهبردی چین، روسیه، آمریکا، هند، پاکستان و ایران به سازمان همکاری شانگهای. راهبرد. شماره ۶۰. سال بیستم. پاییز ۱۳۹۰.
- عسگری، محمود. (۱۳۸۹). رویکرد انتقادی به نظریه قدرت نرم. راهبرد دفاعی، سال هشتم، شماره ۲۸، بهار ۱۳۸۹.
- فتحی اردکانی، حسین؛ مسعودنیا، حسین؛ امام جمعه زاده، سید جواد. (۱۳۹۷) تحلیل مفهوم قدرت و منابع تشکیل‌دهنده آن از دیدگاه جوزف نای (سخت، نرم و هوشمند)، مطالعات قدرت نرم، سال هشتم، شماره هجدهم، بهار و تابستان ۱۳۹۷.
- قبرلو، عبدالله. (۱۳۹۲)، بنیادهای امنیتی سیاست خارجی چین، مطالعات راهبردی، شماره ۶۰، تابستان ۹۲.

دیپلماسی اقتصادی شورای همکاری خلیج فارس ۱۷۳

- قافله باشی، سید مجید. (۱۳۹۸). رقابت و واگرایی در سیستم همکاری شانگهای؛ با تأکید بر اختلاف چین-روسیه و هند-پاکستان. *مطالعات آسیای مرکزی و قفقاز*. شماره ۱۰۵. بهار ۱۳۹۸
- کمالی اردکانی، مسعود. (۱۴۰۰). فرایند الحاق چین به سازمان تجارت جهانی. *سازمان‌های بین‌المللی*، سال ۴، شماره ۴، زمستان ۱۴۰۰.
- کولایی، الهه؛ مرادی، فتح‌الله. (۱۳۸۷). پیامدهای امنیتی سازمان شانگهای در آسیای مرکزی. *سیاست مجله دانشکده حقوق و علوم سیاسی*. دوره ۴۰. شماره ۴. زمستان ۱۳۸۹ صص ۲۳۵-۲۱۷.
- کریمی، حمیدرضا؛ موسوی شفائی، سید مسعود؛ اسلامی، محسن. (۱۳۹۸). نهادسازی موازی گامی در جهت گذار صلح‌آمیز نظم بین‌الملل (زنجیره ارزش چین محور) در برابر نظم آمریکایی. *مطالعات اقتصاد سیاسی بین‌الملل*. دوره دوم. شماره ۲. پاییز و زمستان ۱۳۹۸
- میرترابی، سعید؛ کشوریان آزاد، محسن. (۱۳۹۹). تأثیر خیزش چین و نظم‌های بین‌المللی ۲۰۱۸-۲۰۰۸، *رهیافت‌های سیاسی و بین‌المللی*، دوره ۱۱، شماره ۱۴، پیاپی ۶۲، تابستان ۹۹.
- موسوی زارع، سیدجواد؛ زرقانی، سید هادی؛ امیرفخریان، مصطفی (۱۴۰۰). بررسی و تحلیل ماهیت قدرت نرم در سطح دولت‌های ملت پایه، پژوهش‌های جغرافیای سیاسی، سال ششم، شماره دوم، تابستان ۱۴۰۰، پیاپی ۲۲.
- مایلی، محمدرضا؛ مطیعی، مریم. (۱۳۹۵). قدرت نرم در سیاست خارجی جمهوری اسلامی ایران. *مطالعات روابط بین‌الملل*، شماره ۳۵، دوره ۹، پاییز ۱۳۹۵.

- موسی زاده، رضا؛ خسروی، بهنام. (۱۳۹۴). بریکس و نهادسازی بین‌المللی. سیاست خارجی. سال بیست و نهم. شماره ۴. زمستان ۱۳۹۴ صص ۱۴۵

۱۱۱_

- نریمانی، گلناز؛ اخوان کاظمی، مسعود؛ صادقی، سید شمس‌الدین. (۱۳۹۷). تحلیلی بر راهبردها و ابزارهای تحکیم و گسترش قدرت نرم چین، مطالعات روابط بین‌الملل. سال یازدهم. شماره ۴۳. پاییز ۱۳۹۷ صص

۱۶۵_۲۰۲.

- نیاکویی، سید امیر؛ قیاسی، امیر. (۱۳۹۲). قدرت‌یابی چین و راهبرد ایالات متحده آمریکا نگاهی ابزاری به شورای امنیت. سیاست جهانی، دوره دوم، شماره سوم، پاییز ۱۳۹۲.

- نای، جوزف. (۱۳۹۲). آینده قدرت. ترجمه محمد حیدری و آرش فرزاد. تهران: نشر فرزاد روز

- نای، جوف. (۱۳۸۷). قدرت نرم. ترجمه سید محسن روحانی و مهدی ذوالفقاری، تهران: دانشگاه امام صادق علیه‌السلام و پژوهشکده مطالعات و تحقیقات بسیج.

- نقیب‌زاده، احمد. (۱۳۹۹). تاریخ دیپلماسی و روابط بین‌الملل از پیمان و ستفالی تا امروز. تهران: نشر قومس، چاپ هجدهم،

- وفايي، حامد. (۱۴۰۰). بررسی سیر تطور رفتار پکن در چهار دوره (دیپلماسی سازمان‌های بین‌المللی چین) و نتایج آن. سازمان‌های بین‌المللی. سال ۴. شماره ۴. زمستان ۱۴۰۰

- یزدانی، عنایت‌الله. مرادی فر، سعیده. (۱۳۹۶). تبیین تأثیر و نقش بریکس و نظم جدید جهانی. مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی. دوره ۷.

References

- Barnet, Michael, Raymond, Duvall (2005). *power in international politics*. 59 (1), 33-75
- Grosse, R. & Gamso, J. (2021), China's Rise, World Order, and the Implications for International Business. *Management International Review*, 1-25. <https://doi.org/10.1007/s11575-020-00433-8>.
- Davies. Robin. Pickering, Jonathan. (2015). *Making Development co-operation fit for future: A survey of partner countries*.
- Ikenberry.G.john,Lim.j.darren.(2017).China's emerging institutional state crft: the Asian infrastructure investment bank and the prospects for counter-hegemony,project on international order and strategy,brooking institute,Washington.D.C.. Brookings. 58.page 17
- Flew, terry. (2016). Enter tinment media, cultural power,and post-globalization:the case of international media expansion and the discourse of soft power.*Global Media and China* 2016,Vol. 1(4)278-294.
- Kelly.p. (2002). *soft option for hard needs*, the weekend Australian, June 8, p.27.
- L.Tung, Rosalie. (2016). Opportunities and challenges ahead of China's new normal. *Long Range Planning*. Volume 49, issue 5, October 2016, pages 632-640.
- Nye. Joseph. (2002). *Public Diplomacy and soft power*. The Annals of the American Academy of Political and Social Science. .616(94).
- O'Neill, J. (2001), Building better global economic BRICs. *Global Economics Paper*, 66, 1-16
- Tao, X. (2017). *Chinese Foreign Policy with Xi Jinping*

- Characteristics*. Available at: <http://carnegieendowment.org>.
- Wang, H. (2017), new multilateral development banks: Opportunities and challenges for global governance. *Global Policy*, 8, 113-118. doi:10.1111/1758-5899.12396.
- Barnet, Michael, Raymond, Duvall (2005). *power in international politics*.59 (1), 33-75
- Grosse, R. & Gamso, J. (2021), China's Rise, World Order, and the Implications for International Business. *Management International Review*, 1-25. <https://doi.org/10.1007/s11575-020-00433-8>.
- Davies. Robin. Pickering, Jonathan. (2015). *Making Development co-operation fit for future: A survey of partner countries*.
- Ikenberry.G. john, Lim.j. darren. (2017).China's emerging in stitutional state crft: the Asian in frastructure investment bank and the prospects for counter-hegeemony,projecton internationah order and strategy,brooking in statute,Washington.D.C.. Brookings. 58.page 17.
- Flew, terry. (2016). Enter tinment media,cultural power,and post-globalization:the caseof international medlaexpansion and the discourse of soft power.Global Media and China 2016,Vol. 1(4)278-294.
- Kelly.p. (2002). *soft option for hard needs*, the weekend Australian, June 8, p.27
- L.Tung, Rosalie.(2016). Opportunities and challenges ahead of China's new normal. Long Range Planning.Volume 49, issue 5, October 2016, pages 632-640.
- Nye. Joseph. (2002). *Public Diplomacy and soft power*. The Annals of the American Academy of Political and Social Science. .616(94).

- O'Neill, J. (2001), Building better global economic BRICs. *Global Economics Paper*, 66, 1-16
- Tao, X. (2017). *Chinese Foreign Policy with Xi Jinping Characteristics*. Available at: <http://carnegieendowment.org>.
- Wang, H. (2017), new multilateral development banks: Opportunities and challenges for global governance. *Global Policy*, 8, 113-118. doi:10.1111/1758-5899.12396.

Translated References to English

- Aghaei, Seyed Davoud; Ghahremani, Mohammad Javad. (2019) "China's Approach to the Shanghai Cooperation Organization in the Light of Its New Foreign Policy (2013-2018)". *Journal of Central Eurasian Studies*, Volume 12, Issue 2, Fall and Winter 2019, pp. 307-291. [In Persian]
- Amini, Armin; Mousavi, Seyyed Mohammad Reza. (2013) "Shanghai: New Regionalism and the Threat to American Interests in Central Asia". *Strategy Quarterly*. Year 22. Issue 69. Winter 2013. Pages 140-115 [In Persian]
 - Alvand, Marzieh Al-Sadat; Asgarkhani, Abu Mohammad. (2014). "Soft Power Functions in China's Foreign Policy". *Iranian Journal of International Politics*. Year 3. Issue 1. Fall and Winter 2014. Pp. 25-1. [In Persian]
 - Arghavani Pirsalami, Fariborz; Pirankho, Sahar. (2017). "Identity Challenges of the Emerging Power of China". *Quarterly Scientific Research Journal of World Politics*, Volume 6, Issue 3, Fall 2017. [In Persian]
 - Arghavani Pir Salami, Fariborz; Alipour, Hossein. (2011). "Opportunities and Challenges of China's Economic Diplomacy in Central Asia". *Iranian Journal of*

- International Politics, Year 11, Issue 1 Consecutive Issue, 21 Fall-Winter 2012, Pages 27-58. [In Persian]
- Borazjani, Maryam; Asghari-Sani, Hossein; Pourdest, Zahra. (2015). Special work on public diplomacy in changing China's international image. Iranian Journal of International Politics, Year 4, Issue 2, Spring-Summer 2016, pages 1-26. [In Persian]
- Taghizadeh Ansari, Mohammad. (2016) "The Challenge of the Asian Infrastructure Investment Bank and the Financial and Economic Hegemony of America". Quarterly Journal of World Politics. Volume 5 Issue 2. Summer 2016. [In Persian]
 - Taghavi Ramezani, Fatemeh et al. (1402) "New Media as a Tool of Soft Power in Government Diplomacy" Quarterly Journal of Soft Power Studies, Volume 13, Issue 1, Serial Number 32, Spring 1402, pp. 56-29. [In Persian]
 - Haji Yousefi, Amir; Alvand, Marzieh Al-Sadat. (2008). "Iran and the Shanghai Cooperation Organization: Hegemony and Counter-Hegemony". Journal of Political Science. Third Year. Issue 2. Spring 2003. [In Persian]
 - Dehshiri, Mohammad Reza; Bahrami, Zahra. (2015) "China's Strategic View of BRICS". Quarterly Journal of Central Asia and the Caucasus. Issue 89, Spring 2015. [In Persian]
 - Delavar, Hossein; Eslami, Mohsen; Mousavi Shafaei, Seyyed Masoud. (2001). "China's Soft Balancing and Economic Participation in BRICS". Iranian Journal of International Politics. Year 11. Issue 11. Serial Issue 21 Fall-Winter 2002. Pages 167-143. [In Persian]
 - Delao, Hossein. (2011). "China's Institutional Balancing Strategies to Challenge the International System". Bi-Quarterly Journal of Politics and International Relations.

- Volume 5. Issue 10. Fall and Winter 2011. Pp. 51-73. [In Persian]
- Ramba, Thomas; Blancher, Nicholas (2013). "China: International Trade and Accession to the WTO ", translated by Babak Daei and Mohammad Amir Kamali. Economic Journal, Year 13, Issues 1 and 2. [In Persian]
 - Rafi, Hossein; Qorbi, Seyyed Mohammad Javad. (2010) "Dissecting Soft Power and Its Applied Tools" Quarterly Journal of Basij Studies, Year 13, Issue 47, Summer 2010. [In Persian]
 - Rad Goodarzi, Masoumeh; Safari, Asgar. (2018) "China's Regional Institutionalization and the Future of the Liberal International Order: A Case Study of Central Asia". Strategic Policy Research Quarterly. Year 8. Issue 30. Fall 2019, Serial Issue 60. [In Persian].
 - Sajjadpour, Seyyed Mohammad Kazem; Mehdizadeh, Ali. (2012). "Foreign Policy Implementation, Soft Power and Communications" Quarterly Journal of Soft Power Studies, No. 7 [In Persian]
 - Shamiri-Shakafati, et al. (2018) "Explaining the Position of Smart Power in China's Foreign Policy". Geopolitics Quarterly. Year 14. Issue 3. Fall 2018, pp. 62-31. [In Persian]
 - Shamiri Shakfati, Afshin; Farhadi, Zeinab. (1400). "China's Approach to International Institutions". Iranian Journal of International Politics. Year 11. Issue 1. Serial Number 21. Fall and Winter 1401. Pages 218-195. [In Persian]
 - Tabatabaei, Seyed Ali. (2010) "A Comparative Study of the Strategic Approach of China, Russia, the United States, India, Pakistan, and Iran to the Shanghai Cooperation Organization". Strategy Quarterly. Issue 60. Year 20. Fall 2011. [In Persian]

- Asgari, Mahmoud. (2010). "A Critical Approach to Soft Power Theory". *Defense Strategy Quarterly*, Year 8, Issue 28, Spring 2010. [In Persian]
- Fattahi Ardakani, Hossein; Masoudnia, Hossein; Imam Jumezadeh, Seyyed Javad. (2018) "Analysis of the concept of power and its constituent sources from the perspective of Joseph Nye (hard, soft and intelligent)" *Bi-Quarterly Scientific Research Journal of Soft Power Studies*, Year 8, Issue 18, Spring and Summer 2018. [In Persian]
- Qanbarloo, Abdollah. (2013) "Security Foundations of China's Foreign Policy," *Strategic Studies Quarterly*, No. 60, Summer 2013. [In Persian]
- Ghafalebashi, Seyyed Majid. (2019) "Competition and Divergence in the Shanghai Cooperation System; Emphasizing the Differences between China and Russia and India and Pakistan". *Quarterly Journal of Central Asian and Caucasus Studies*. Issue 105. Spring 2019. [In Persian]
- Kamali Ardakani, Masoud. (1400). "China's accession process to the World Trade Organization". *Quarterly Journal of International Organizations*, Year 4, Issue 4, Winter 1400. [In Persian]
- Kolayi, Elahe; Moradi, Fathollah. (2008) "Security implications of the Shanghai Cooperation Organization in Central Asia". *Politics Quarterly Journal of the Faculty of Law and Political Science*. Volume 40. Issue 4 Winter 2010. Pp. 235-217. [In Persian]
- Karimi, Hamid Reza; Mousavi Shafaei, Seyed Masoud; Eslami, Mohsen. (2019). "Parallel Institutionalization: A Step Towards a Peaceful Transition of the International Order (China-Centered Value Chain) Against the

- American Order". Bi-Quarterly Journal of International Political Economy Studies. Volume 2. Issue 2. Fall and Winter 2019. [In Persian]
- Mir Torabi, Saeed; Keshwarian Azad, Mohsen. (2012) "The Impact of China's Rise and International Order 2018-2020" Quarterly Journal of Political and International Approaches, Volume 11, Number 14, Serial 62, Summer 2012. [In Persian]
 - Mousavi Zare, Seyyed Javad; Zarghani, Seyyed Hadi; Amir Fakhrian, Mostafa (1400). "Investigation and Analysis of the Nature of Soft Power at the Level of Basic Nation States" Journal of Political Geography Research, Year 6, Issue 2, Summer 1400, Serial 22. [In Persian]
 - Mayeli, Mohammad Reza; Motiei, Maryam. (2016). "Soft Power in the Foreign Policy of the Islamic Republic of Iran". Quarterly Journal of International Relations Studies, No. 35, Volume 9, Fall 2016 [In Persian]
 - Musazadeh, Reza; Khosravi, Behnam. (2015). "BRICS and International Institution Building". Foreign Policy Quarterly. Year 29. Issue 4. Winter 2015, pp. 145_111. [In Persian]
 - Narimani, Golnaz; Akhavan Kazemi, Masoud; Sadeghi, Seyed Shams al-Din. (2018). "An Analysis of Strategies and Tools for Consolidating and Expanding China's Soft Power," Journal of International Relations Studies, Year 11, Issue 43, Fall 2018, pp. 202-165 [In Persian]
 - Nia Kuei, Seyed Amir; Qiyasi, Amir. (2013) "China's Empowerment and the Strategy of the United States of America: An Instrumental Look at the Security Council". Quarterly Scientific Research Journal of World Politics, Volume 2, Issue 3, Fall 2013. [In Persian]
 - Nye, Joseph. (2013). "The Future of Power". Translated by

- Mohammad Heydari and Arash Farzad. Tehran: Farzan Rooz Publishing House. [In Persian]
- Nay, Jouf. (2008). "Soft Power". Translated by Seyyed Mohsen Rouhani and Mehdi Zolfaghari, Tehran: Imam Sadiq University (peace be upon him) and Basij Studies and Research Institute. [In Persian]
 - Naqibzadeh, Ahmad. (2012). "History of Diplomacy and International Relations from the Treaty of Westphalia to the Present". Qoms Publishing, 18th edition. [In Persian]
 - Vafaei, Hamed. (1400). "A Study of the Evolution of Beijing's Behavior in Four Periods (China's Diplomacy of International Organizations) and Its Results". International Organizations Quarterly. Year 4 Issue 4. Winter 1400. [In Persian]
 - Yazdani, Enayatollah. Moradifar, Saeideh. (2017) "Explaining the impact and role of X and the new world order". Quarterly Journal of Strategic Studies in Public Policy. Volume 7. Number 23, Summer 2017. [In Persian]

استناد به این مقاله: رستمی، فرزاد و آزادبخت، مریم. (۱۴۰۳). تحلیل راهبرد قدرت ملی چین در پرتو

نهادهای منطقه‌ای و بین‌المللی. تعاملات دیپلماتیک، ۲(۷)، - . doi:

10.22034/dpiq.2025.492957.1015

doi: 10.22034/dpiq.2025.506289.1022

The *Diplomatic Interactions Research Quarterly* is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License